

Symposium Archeologii Środowiskowej / Symposium of Environmental Archaeology

Koszęcin 19-22.10.2005

Program /Programme

ŚRODA 19 PAŹDZIERNIKA - WEDNESDAY 19th OCTOBER 2005

Zbiórka w Muzeum Śląskim w Katowicach (Al. W. Korfantego 3, centrum miasta koło Rynku) – odjazd autobusu do Koszęcina jest planowany na godz. 18:00.

Rejestracja i zakwaterowanie w Koszęcinie - zespół pałacowy, Siedziba Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. S. Hadyny od godz. 19:30

20:00-21:00 Kolacja

Meeting of the participants in Silesian Museum in Katowice, Al. W. Korfantego 3 (center of the town near Market Square). Departure of the coach is planned at 6:00 pm

Registration and accommodation in Koszęcin at the seat of S.Hadyna Folk Song and Dance Ensemble – 7:30 pm

8:00-9:00 pm *Dinner*

CZWARTEK 20 PAŹDZIERNIKA - THURSDAY 20th OCTOBER 2005

7:00 – 8:00 Śniadanie / *Breakfast*

8:00 – 8:15 Otwarcie Sympozjum – Opening of the Symposium
Przewodniczący / Chaired by Prof. dr hab. Magdalena Ralska-Jasiewiczowa & Prof. dr hab. Janusz Piontek

Przywitanie gości przez gospodarza - Dyrektora Muzeum Śląskiego
Welcome reception of participants by the Director of the Silesian Museum in Katowice
Dr Lech Szaraniec

8:15 – 8:30 Dedykacja Sympozjum Profesorowi Stanisławowi Kurnatowskiemu
Dedication of the Symposium to Prof. Stanisław Kurnatowski

8:30 – 8:50 Rola zespołowych prac interdyscyplinarnych w całości postępowania badawczego. Refleksja wprowadzająca
The role of integrated interdisciplinary studies in the entire research procedure. Introductory reflection
Prof. dr hab. Zofia Kurnatowska & Prof. dr hab. Stanisław Kurnatowski

8:50 – 9:20 Wystąpienie inauguracyjne: **Prof. Norbert Benecke** – *Archaeozoology and molecular archaeology – new answers to old questions?*

Sesja / Session 1: Człowiek a środowisko – perspektywa archeologiczna
Man & environment – an archaeological perspective
Przewodnicząca / Chaired by Prof. dr hab. Krystyna Wasylikowa

- 9:20 – 9:40 **Prof. dr hab. Janusz Kruk**
Kilka uwag do studiów nad relacją „człowiek - środowisko naturalne” w pradziejach strefy wyżynnej
Some remarks on the studies on relationship between man and natural environment in the prehistory of Polish Uplands
- 9:40 – 10:00 **Prof. dr hab. Aleksander Kośko & Prof. dr hab. Marzena Szmyt**
Wybrane aspekty relacji „człowiek-środowisko naturalne” w pradziejach strefy niżowej
Some aspects of the relationship between man and natural environment in the prehistory of Polish Lowland
- 10:00 – 10:20 **Prof. dr hab. Wojciech Chudziak**
Człowiek i środowisko w okresie wczesnohistorycznym
Man and environment in the Early Historical Times
- 10:20 – 10:35 Dyskusja / *Discussion*
10:35 – 10:50 Przerwa / *Morning Tea*

Sesja / Session 2: Środowisko abiotyczne. Abiotic environments
Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Tomasz Goslar**

- 10:50 – 11:10 **Prof. dr hab. Bolesław Nowaczyk**
Problematyka badań geomorfologicznych w kontekście stanowisk archeologicznych
Geomorphological studies in the context of archaeological sites
- 11:10 – 11:30 **Dr Iwona Hildebrandt-Radke**
Paleogeograficzne aspekty badań pradziejowych i historycznych zespołów kulturowych
Palaeogeographical aspects in studies of prehistoric and early historical cultural complexes
- 11:30 – 11:50 **Prof. dr hab. Renata Bednarek**
Znaczenie studiów paleopedologicznych w archeologii środowiskowej
Palaeopedological studies in environmental archaeology
- 11:50 – 12:10 **Prof. dr hab. Janusz Skoczylas**
Interakcje człowiek a środowisko w perspektywie studiów interdyscyplinarnych – aspekt geologiczny
Interactions between man and environment in the perspective of interdisciplinary studies – geological aspect
- 12:10 – 12:25 Dyskusja / *Discussion*
12:30 – 14:00 Obiad / *Lunch*

14:00 – 14:30 **Sesja posterowa / Poster session I**

Sesja / Session 3: Metody datujące - Dating methods

Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Janusz Czebreszuk**

- 14:35 – 14:55 **Prof. dr hab. Marek Krapiec**
Dendrochronologia w studiach nad periodyzacją zmian zachodzących w środowisku
Dendrochronology and its application to the studies on periodisation of environmental changes
- 14:55 – 15:15 **Prof. dr hab. Tomasz Ważny**
Dendrochronologia w studiach nad środowiskiem i dziedzictwem kulturowym człowieka
Dendrochronology in studies on environment and cultural heritage
- 15:15 – 15:35 **Prof. dr hab. Tomasz Goslar**
Znaczenie osadów laminowanych w konstrukcjach skal czasowych
Laminated sediments and construction of temporal scales for past events
- 15:35 – 15:55 **Prof. dr hab. Tomasz Goslar**
Zastosowanie izotopów nietrwałych w datowaniu wydarzeń paleośrodowiskowych
Application of unstable isotopes for dating of palaeoenvironmental events
- 15:55 – 16:10 Dyskusja / *Discussion*
- 16:10 – 16:20 *Przerwa / Afternoon Tea*
- 16:20 – 16:50 **Sesja posterowa / Poster session II**

Sesja / Session 4: Analizy numeryczne - Numerical analyses

Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Andrzej Witkowski**

- 17:00 – 17:20 **Prof. dr hab. Adam Walanus & Dr Dorota Nalepka**
Bazy danych, analiza danych, pewność wyniku
Data bases, data mining and the certainty of results
- 17:20 – 17:40 **Dr Alfred Stach**
Analiza autokorelacji przestrzennej i czasowej danych paleoekologicznych – perspektywy zastosowań
Analysis of space and time autocorrelation of palaeoecological data – perspectives on future applications
- 17:40 – 17:55 Dyskusja / *Discussion*
- 18:30 **Kolacja i spotkanie towarzyskie / Dinner and Social meeting**
Closed performance of the “Silesia” Ensemble

7:30 – 8:30 Śniadanie / *Breakfast*

Sesja / Session 5: Paleoantropologia - Palaeoanthropology

Przewodnicząca / Chaired by **Prof. dr hab. Alicja Lasota-Moskalewska**

- 8:30 – 8:50 **Prof. dr hab. Henryk W. Witas**
Biologia molekularna w badaniach populacji pradziejowych. 20 lat poszukiwań niezawodnych metod badania kopalnego DNA
Molecular biology in studies on prehistoric human populations. 20 years of methodological efforts to analyze authentic ancient DNA sequences
- 8:50 – 9:10 **Dr hab. Blandyna Jerszyńska**
Morfologiczne wyznaczniki stresu środowiskowego
Morphological markers of environmental stress
- 9:10 – 9:30 **Dr Artur Rewekant**
Zmiany inwolucyjne układu kostnego człowieka i ich znaczenie dla badań populacji pradziejowych
Involuntary changes of human osseous system and their significance for the studies on prehistoric human populations
- 9:30 – 9:45 Dyskusja / *Discussion*
9:45 – 10:00 Przerwa / *Morning Tea*

Sesja / Session 6: Archeozoologia / Archaeozoology

Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Sławomir Kadrow**

- 10:00 – 10:20 **Dr Piotr Wojtal & Doc. dr hab. Daniel Makowiecki**
Ssaki dzikie jako podstawa łowiectwa w plejstocenie i holocenie na obszarze Polski
Wild mammals as the base for hunting in Pleistocene and Holocene in the territories of Poland.
- 10:20 – 10:40 **Dr Zbigniew Bocheński & Dr Teresa Tomek**
Awifauna w środowisku naturalnym plejstocenu i holocenu Polski: stan (nie)poznania
Avifauna in the natural environment of Pleistocene and Holocene of Poland: state of (un)knowledge
- 10:40 – 11:00 **Doc. dr hab. Daniel Makowiecki**
Historia ichtiofauny i rozwój rybołówstwa
The history of ichthyofauna and development of fishing
- 11:00 – 11:15 Dyskusja / *Discussion*
11:15 – 11:25 Przerwa / *Second Tea*

11:25 – 11:55 **Sesja posterowa / Poster session III**

Sesja / Session 7: Archeozoologia / Archaeozoology

Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Henryk W. Witas**

- 12:00 – 12:20 **Prof. dr hab. Alicja Lasota-Moskalewska**
Cechy metryczne w ewolucji ssaków udomowionych
Metric features in the evolution of domesticated mammals
- 12:20 – 12:40 **MSc. Anna Gręzak & Dr Joanna Piątkowska-Malecka**
Gospodarowanie zwierzętami ludności kultury łużyckiej na ziemiach polskich
Animal husbandry of Lusatian Culture population in the Polish territories
- 12:40 – 13:00 **Dr Arkadiusz Marciniak**
Tafonomia w studiach nad pożywieniem neolitycznych rolników
Taphonomy in the studies on food consumption of the Neolithic farmers
- 13:00 – 13:20 **Msc. Renata Ablamowicz**
Problem interpretacji szczątków zwierzęcych z obiektów archeologicznych
Problems of interpretation of animal remains from archaeological features
- 13:20 – 13:35 Dyskusja / *Discussion*
- 13:35 – 15:00 Obiad / *Lunch*

Sesja / Session 8: Archeobotanika / Archaeobotany

Przewodnicząca / Chaired by **Prof. dr hab. Małgorzata Latalowa**

- 15:00 – 15:20 **Prof. dr hab. Krystyna Wasylikowa**
Archeobotanika: historia i aktualne tendencje rozwojowe problematyki badawczej
Archaeobotany – history and current development trends of research problems
- 15:20 – 15:40 **Dr Maria Lityńska-Zajac**
Możliwości interpretacyjne znalezisk roślinnych w archeologii i paleoekologii
Interpretative possibilities of plant remains in archaeology and palaeoecology
- 15:40 – 16:00 **Dr Zbigniew Celka**
Znaczenie badań nad współczesną florą naczyniową miejsc dawnego osadnictwa
Studies on recent vascular flora from former settlement sites.
- 16:00 – 16:15 Dyskusja / *Discussion*
- 16:15 – 16:25 *Przerwa / Afternoon Tea*

16:25 – 16:55 **Sesja posterowa / Poster session IV**

Sesja / Session 9: Palinologia / Palynology

Przewodnicząca / Chaired by **Doc. dr hab. Krystyna Szeroczyńska**

17:00 – 17:20 **Prof. dr hab. Magdalena Ralska-Jasiewiczowa**

Palinologia w studiach nad historią kultury człowieka
Palinology in the studies on the history of human culture

17:20 – 17:40 **Prof. dr hab. Małgorzata Latałowa**

Gospodarka człowieka w diagramach pyłkowych
Human economy detected in pollen diagrams

17:40 – 18:00 **Dr Mirosław Makohonienko & Dr Dorota Nalepka**

Palinologia stanowisk archeologicznych
Palynology of archaeological sites

18:00 – 18:15 Dyskusja / *Discussion*

18:30 Kolacja / *Dinner*

19:30

Walne obrady - Propozycja utworzenia stowarzyszenia badań interdyscyplinarnych nad środowiskiem i kulturą człowieka

General session – *A proposal to establish an association for interdisciplinary studies on environment and human culture (Association for Environmental Archaeology)*

Wprowadzenie / Introduction: **Prof. dr hab. Janusz Piontek, Doc. dr hab. Daniel Makowiecki & Dr Mirosław Makohonienko**

SOBOTA 22 PAŹDZIERNIKA - SATURDAY 22nd OCTOBER 2005

7:30 – 8:30 Śniadanie / *Breakfast*

Sesja / Session 10: Paleolimnologia / Palaeolimnology

Przewodniczący / Chaired by **Prof. dr hab. Andrzej Wyrwa**

8:30 – 8:50 **Prof. dr hab. Andrzej Witkowski**
Zastosowanie analizy okrzemkowej w badaniach paleoekologicznych i archeologicznych
Application of diatom analysis in palaeoecological and archaeological studies

8:50 – 9:10 **Doc. dr hab. Krystyna Szeroczyńska**
Możliwości interpretacyjne subfosylnych wioślarek (*Cladocera*) w rekonstrukcjach paleośrodowiskowych
Interpretative possibilities of microfossil Cladocera in palaeoenvironmental reconstructions

9:10 – 9:30 **Dr Mariusz Lamentowicz**
Kopalne ameby skorupkowe (Testacea) jako źródło informacji o klimacie i wpływie człowieka w przeszłości
Fossil testate amoebae (Testaceae) as a source of information on climate and human activity in the past

9:30 – 9:45 Dyskusja / *Discussion*

9:45 – 10:00 *Przerwa / Morning Tea*

Podsumowanie / Closing session - Przewodniczący / Chaired by

Prof. dr hab. Małgorzata Latałowa & Prof. dr hab. Janusz Piontek

10:00 – 10:30 **Dr David Robinson** – *Environmental Archaeology and Archaeology in the UK – theory and practice*

10:30 – 12:00 Dyskusja nad obradami i publikacją konferencyjną. Propozycja utworzenia stowarzyszenia – część druga
General discussion, information on conference proceedings, a proposal to establish an association for environmental archaeology – conclusions and decisions

12:30 Obiad / *Lunch*

14:00 Powrót do Katowic / *Departure to Katowice*